

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Икромҷонзода Нозанин Икромҷон «Ҳамкориҳои муассисаи таҳсилоти томактабӣ бо оила дар баланд бардоштани фарҳанги педагогии волидон», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ ихтисоси 5.3.2. Назария ва методикаи таълиму тарбияи томактабӣ (педагогикаи томактабӣ) пешниҳод гардидааст.

Маърифати педагогии волидон омили муҳими таъмини рушди солимии фарзандон ва пешгирии мушкilotи иҷтимоӣ мебошад. Бо баланд бардоштани маърифати педагогии волидон, мо метавонем ба наслҳои оянда шароити бехтари зиндагӣ ва рушдро фароҳам оварем. Инчунин, таваҷҷуҳ ба ин масъала дар сатҳи давлатӣ ва ҷамъиятӣ метавонад ба бехтар шудани вазъии иҷтимоӣ ва фарҳангии кишвар мусоидат намояд.

Маърифати педагогии волидайн на танҳо барои тарбияи фарзандони солим ва бомаърифат муҳим аст, балки барои пешрафти ҷомеа низ аҳамияти калон дорад. Волидонӣ дорои маърифати педагогии баланд метавонанд дар тарбияи фарзандон нақшу усулҳои самарабахши таъсиррасониро интихоб намуда, ба онҳо дар омӯзиш, рушди шахсият ва мутобиқшавӣ ба ҷомеа ёрӣ расонанд. Инчунин, волидонӣ бомаърифат метавонанд дар муайян намудан ва рушди қобилият ва истеъдоди фарзандон саҳмгузор бошанд ва барои рушди онҳо шароити мусоид фароҳам оваранд.

Дар ҷаҳони муосир, ки тағйиротҳо хеле зуд ба амал меоянд, волидон бояд доимо дар ҷустуҷӯи маълумоти нав бошанд ва сифатҳои шахсияти худро такмил диҳанд. Технологияҳои нав, усулҳои нави таълим ва тарбия, мушкilotи нави иҷтимоӣ ҳамагӣ аз волидон талаб мекунанд, ки онҳо мудом аз ҳолу аҳвол, ҷиҳатҳои психологию иҷтимоӣ ва тараққиёту ташаккулёбии фарзанди худ бохабар бошанд ва дар ҳалли масъалаҳо омода гарданд.

Таҳлили вазъии шароити имрӯза ва зиндагии оилаҳои муосир нишон медиҳад, ки аксари падару модар барои раванди самараноки иҷтимоишавии кӯдак шароити муосид фароҳам оварда наметавонанд, ки ин боиси авҷгирии проблемаҳои иҷтимоӣ, аз ҷумла таълиму тарбия мегардад. Қадамҳои беэҳтиётӣ ва хатогиҳои волидайн дар ҷараёни тарбия ва инкишофи кӯдак метавонанд ислохнашаванда гардида, дар рафторҳои ғайриҷамъиятии кӯдак, мушкилиҳои мутобиқшавии ӯ ба ҳаёт ва ҷомеа, қоидаҳои гуногуни рухиву равонӣ зоҳир шавад. Масъалаи маърифати педагогии падару модарон дар ҷомеа аҳамияти доимӣ дорад. Олимони маъруфи педагогика, аз қабيلي А. Дистервег, Я.А. Коменский, К.Д. Ушинский ва дигарон ба тарбияи волидайн аҳамияти калон додаанд. Дар даҳсолаи охир фарҳанги педагогии волидон мавриди таваҷҷуҳи бештар қарор гирифта, ба яке аз мавзӯҳои асосии маҷаллаҳои илмӣ ва конференсҳо табдил ёфтааст.

Мақсади таҳқиқот аз асосноксозии назариявӣ ва муайянсозии роҳу усулҳои муосири ҳамкории муассисаи таҳсилоти томактабӣ бо оила ҷиҳати баландбардории фарҳанги педагогии волидон иборат мебошад.

Навгониҳои илмӣ таҳқиқот дар муқаррароти зерин ифода ёфтааст:

- асосҳои назариявӣ ҳамкориҳои муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ бо оилаҳо оид ба баландбардории фарҳанги педагогии волидон вобаста ба талаботҳои пешрафти ҷомеа муайян ва мушаххас карда шудаанд;

- самтҳои асосӣ ва роҳу усулҳои ҳамкории муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ ва оила ҷиҳати ташаккули фарҳанги педагогии волидон ошкор ва асоснок карда шудаанд;

- шаклҳои мухталифи ҳамкорӣ, ки ба баландшавии фарҳанги педагогии волидон мусоидат мекунанд, таҳия, тасвӣ ва татбиқ карда шудаанд;

- роҳу воситаҳои ҳамкории муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ бо волидон, на танҳо дар шакли ҷораниҳои алоҳида, балки ҳамчун як раванди муттасили таълимӣ-тарбиявӣ манзур карда шудааст;

- заминаи иттилоотӣ-методиҳои таъмини волидон бо маълумотҳои зарурӣ дар бораи масъалаҳои таълиму тарбия, ба ҳисобгирии хусусиятҳои психологӣ кӯдакон, усулҳои пешқадами ҳамкории самарабахш ва ғайра коркард ва ироа гардидаанд;

- тавсияҳои мушаххас барои мураббӣи ҷиҳати беҳтар кардани сифати ҳамкорӣ бо оилаҳо ва баланд бардоштани сатҳи фарҳанги педагогии волидон таҳия ва пешниҳод гардидаанд, ки онҳоро ба таври эҷодӣ дар фаъолияти муассисаҳои томактабӣ истифода бурдан мумкин аст.

Аҳамияти назариявӣ таҳқиқот аз ғояҳои асосии назариявӣ ва амалии ҳамкории муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ ва оила вобаста ба ташаккули фарҳанги педагогии волидон мавриди омӯзиш ва таҳқиқ қарор дода шуда, зарурати беҳтарсозии сифати ҳамкории педагогии онҳо асоснок карда шудаанд, иборат мебошад. Мафҳуми «фарҳанги педагогӣ» ҳамчун як ҷузъи фарҳанги умумибашарӣ дар мазмунҳои худ таҷрибаи педагогии ҷаҳонӣ, тағйири марҳилаҳои таърихии фарҳангӣ - педагогӣ ва тағйиротҳои маърифатӣ ба он хос, таърихи илми педагогӣ ва ғайраро дарбаргиранда шарҳу тавсиф шуда, бад-ин васила ба ғанӣ гаштани мавзӯи таҳқиқот мусоидат мекунад. Шакл ва роҳу усулҳои ташкилу бароҳмонии ҳамкории педагогии муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ ба ташаккули фарҳанги педагогии волидон тавассути марҳилаҳои ба ҳам алоқаманд ва истифодаи маҷмӯи шаклҳои ҳамкорӣ ба самаранокӣ раванди мазкур мусоидат менамоянд. Меёриҳо ва сатҳи ҳамкории педагогии муассисаҳои томактабӣ ва оила ҳамчун натиҷаи мақсадноки ҳамкории мутақобила баҳри баландбардории фарҳанги педагогии волидон муайян ва мушаххас карда шудааст.

Аҳамияти амалии таҳқиқотро натиҷа ва дастовардҳои корҳои

таҳкикотӣ, баррасии заминаи психологӣ-педагогӣ, ташкили раванди ҳамкориҳои педагогии муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ ба волидон чихати такмили фарҳанги педагогии волидон ташкил дода, роҳҳои ҳамкориҳои мутақобиларо арзёбии мекунад фаро мегирад. Аз ин рӯ, натиҷаҳои таҳқиқотро дар муҳити кӯдакистон ва оила бо истифода аз восита ва роҳи усулҳои педагогии тавсифшуда амалӣ кардан мумкин аст.

Хулоса, диссертатсияи Икромҷонзода Нозанин Икромҷон «Ҳамкориҳои муассисаи таҳсилоти томактабӣ бо оила дар баланд бардоштани фарҳанги педагогии волидон» ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мувофиқат мекунад. Метавон рисолаи мазкурро барои дифоъ ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-030-и назди Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.2. Назария ва методикаи таълиму тарбияи томактабӣ (педагогикаи томактабӣ) пешниҳод кард.

Номзади илмҳои педагогӣ,
мудири кафедраи фанҳои гуманитарии Академияи сайёҳии
Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ
ва соҳибкорӣ Тоҷикистон

Акрамова М.Ҳ.

Нишонӣ: 734055 шаҳри Душанбе, хиёбони Борбад 48/5,
Тел.: (+992) 009091126; E-mail: mohakaramova@mail.ru

02.09.2026 с.

Имзои н.и.п., дотсент Акрамова М.Ҳ.-ро тасдиқ менамоям.

Сардори шуъбаи кадрҳои
МД. Академияи сайёҳии
МД. Донишгоҳи байналмилалӣ
сайёҳӣ ва соҳибкорӣ Тоҷикистон

Раҳимов Р.

02.09.2026 с.